

ARVOSTELUA

R. Gvozdev. Kulakkius-koronkiskuruus, sen yhteiskunnallis-taloudellinen merkitys. *Pietari, 1899. Kustantanut N. Garin.*

Hra Gvozdev tekee kirjassaan taloustieteellisestä kirjallisuudestamme koottujen tietojen pohjalla yhteenvedot kulakkiutta ja koronkiskuruutta koskevasta mielenkiintoisesta kysymyksestä. Tekijä esittää joukon tietoja reforminedellisellä kaudella tapahtuneesta tavaravaihdon ja tuotannon kehityksestä, joka sai aikaan kauppa- ja koronkiskuripääoman ilmaantumisen. Sitten seuraa katsaus aineistoon, joka koskee koronkiskuruutta viljantuotannossa sekä siirtoasutusten, kotiteollisuusammattien, toispaikkaisien ansiotöiden, verojen ja lainojen yhteydessä ilmenevää kulakkiutta. Hra Gvozdev osoittaa aivan oikein, että narodnikilaisen taloustieteen edustajat ovat käsittäneet väärin kulakkiuden, pitäen sitä jonkinlaisena „kasvannaisena” „kansantuotannon” elimistössä eikä eräänä kapitalismin muotona, joka on kiinteässä ja erottamattomassa yhteydessä Venäjän koko yhteiskunnallisen talouden rakenteeseen. Narodnikit ovat jättäneet huomiotta sen, että kulakkius on yhteydessä talonpoikaiston jakaantumiseen ja että maaseudun „verenimijä”-koronkiskurit y.m.s. ovat lähellä „yrittäjäisäntiä”, näitä Venäjän maaseudun pikkuporvariston edustajia. Keski aikaisten instituutioiden jätteet (kyläyhteisön säätysulkeutuneisuus, talonpoikain kiinnittäminen maasuuksiin, yhteistakuu, verorasitusten säätyjakoinen epätasaisuus), jotka painavat maaseutuamme, asettavat tavattoman suuria esteitä pienten pääomien sijoittamiselle tuotantoon, niiden käyttämiselle maatalouteen ja teollisuuteen. Sen luonnollisena seurauksena on *pääoman alimpien*

ja huonoimpien muotojen, kauppa- ja koronkiskuripääoman, suunnattoman suuri levinneisyys. Vähälukuiset vauraat talonpojat, ollessaan „vähäväkisten” talonpoikain suuren joukon keskellä, joka elää puolinälässä mitättömän pienillä maaosuuksillaan, muuttuvat kiertämättä pahinta lajia oleviksi riistäjiksi, jotka orjuuttavat köyhälistöä antamalla lainaksi rahaa, talvipalkkauksella y.m. y.m. Pidättämällä kapitalismin kasvua niin maanviljelyksessä kuin teollisuudessaakin vanhentuneet instituutiot supistavat siten työvoiman kysyntää, turvaamatta samalla missään määrin talonpoikia mitä julkeimmalta ja rajattomimmalta riistolta ja edes nälkäkuolemalta. Hra Gvozdevin kirjassa esitetyt likimääräiset laskelmat niistä summista, joita vähäväkinen talonpoikaisto maksaa kulakeille ja koronkiskureille, osoittavat havainnollisesti kestäättömäksi sellaisen tavanomaisen vastakkainasettelun, että maaosuuden omaava venäläinen talonpoikaisto asetetaan länsieurooppalaisen proletariaatin vastakohtaksi. Todellisuudessa tämä talonpoikaisto on valtaosaltaan saatettu asemaan, joka on paljon huonompi kuin maalaisproletariaatin asema Länessä; todellisuudessa meidän varattomat talonpoikamme kuuluvat paupereihin, ja yhä tiheämmin ja tiheämmin toistuvat vuodet, jolloin tarvitaan poikkeuksellisia erikoistoimenpiteitä miljoonien nälkääkärsivien talonpoikien auttamiseksi. Elleivät fiskuslaitokset sitoisi keinotekoisesti varakasta talonpoikaistoa ja köyhälistöä toisiinsa, niin tämä viimeksi mainittu olisi kiertämättä katsottava virallisesti juuri paupereihin kuuluvaksi, ja se määritteli tarkemmin ja todellisemmin nykyaikaisen yhteiskunnan suhteen näihin väestökerroksiin. Hra Gvozdevin kirja on hyödyllinen siksi, että siinä tehdään yhteenvedot „ei-proletaarisesta köyhtymisen” * prosessista ja luonnehditaan oikeudenmukaisesti tämä prosessi talonpoikaiston jakaantumisen alimmaksi ja pahimmaksi muodoksi. Hra Gvozdev tuntee nähtävästi hyvin Venäjän taloustieteellisen kirjallisuuden, mutta hänen kirjansa olisi voittanut siitä, jos tekijä olisi antanut vähemmän sijaa erilaisista lehtikirjoituksista otetuille lainauksille ja kiinnittänyt enemmän huomiota aineiston itsenäiseen käsittelyyn.

* *Parous*, Maailman markkinat ja maatalouskriisi, Pietari, 1898, s. 8, huomautus.

Käytettävissä olevan aineiston narodnikkilainen käsittely jättää tavallisesti varjoon tämän kysymyksen ne puolet, jotka ovat teoreettiselta kannalta tärkeimpiä. Edelleen, hra Gvozdevin omat päätelmät ovat useinkin tavattoman perustelemattomia ja ylimalkaisia. Tämä on sanottava erikoisesti kotiteollisuutta käsittelevästä luvusta. Kirjan kieliasua haittaa paikoin koreasanaisuus ja epäselvyys.

Kirjoitettu helmikuussa 1899

*Julkaistu maaliskuussa 1899
aikakauslehden „Natshalo“
3. n:rossa
Allekirjoitus: V. I. Iljin*

*Julkaistaan aikakauslehden
tekstin mukaan*
